

РЕШЕНИЕ

№ 3014

гр. София, 17.06.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 11.06.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **534** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 и сл. от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на лишения от свобода Д. Т. М., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора П., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията, като се претендира заплащане на обезщетение в размер на 100 лв., тъй като ответника не му осигурил изпиране на спалното бельо, което го принудило да си го пере на ръка и да го суши в спалното помещение. Сочи се период на иска – 23. 12. 2019 г. и причинени неимуществени вреди, които са оценени на 100 лева.

С молба от 28. 01. 2020 г. ищецът уточнява, че се касае за еднократен акт извършен от ответника на 23. 12. 2019 г., уточнява претърпените неимуществени вреди и прави изменение на иска, като същия да се счита за предявен за сумата от 1000 лева.

В съдебно заседание, ищеца чрез редовно упълномощен процесуален представител, поддържа така предявения иск. Претендира разноски, но не представя списък.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез писмено становище на процесуалния си представител, счита исковата молба за неоснователна и недоказана. Поддържа съображенията изложени в писмения отговор. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Ищецът Д. Т. М., ЕГН [ЕГН], изтърпява наказание лишаване от свобода в Затвора С.. С подадената искова молба ищецът Д. М. претендира обезщетение в размер на 1000 лв. (след направеното изменение от 28. 01. 2020 г.) от бездействия на затворническата администрация по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. В исковата молба се твърди, че ответника не му осигурил изпиране на спалното бельо на 23. 12. 2019 г., когато бил ден за пране по график. Липсата на осигурено чисто постелъчно бельо, в нарушение на чл. 151, ал. 1, т. 4 от ЗИНЗС, принудило ищеца да си ги пере сам и да ги простира и суши в килията си. Това причинило на ищеца изнервяне, фрустрация поради неспазване на закона, чувство на унижение, страх поради нечовешко и унижително отношение.

С писмен отговор от 28. 02. 2020 г., ответникът прави възражения за неоснователност на иска. Допълнително представя докладни записки от В. Ч. и Е. Д., както и копие от Заповед № Р-111 / 12. 12. 2014 г. на началника на Затвора С. относно организацията на работа в пералнята.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Искът е допустим, като предявен срещу надлежен ответник, а разгледана по същество исковата молба е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС (нов-ДВ, бр.13 от 2017 г., в сила от 07. 02. 2017 г.), държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3.

На основание чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС (изм. ДВ, бр. 13 от 2017 г.), осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение.

Съгласно ал. 2 на същия член, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С настоящата искова молба и в представената по делото уточнителна молба се претендира, че вредите са настъпили от незаконосъобразно бездействие на служители на ответника, които не му осигурили изпиране на спалното бельо на 23. 12. 2019 г., когато бил ден за пране по график.

Видно от докладна записка на ИСДВР Е. Д. (стр. 29), както и от представената (стр. 30) Заповед № Р-111 / 12. 12. 2014 г. на началника на Затвора С., по график групата, в която се намира лишения от свобода М., всеки понеделник отговорника на спалното помещение събира и предоставя за пране дрехите и постелъчното бельо, което се взема на следващия ден изпрано и изсушено. Също така се сочи, че М. многократно се е възползвал от тази възможност и е наясно с процедурата. Два пъти месечно лишените от свобода провеждат свиждане и биха могли да получат дрехи, чрез

писмена молба или собственоръчно да изперат дрехи и бельо. Всеки месец на лишените от свобода се предоставят сапун и прах за пране, които биха могли да се хигиенизират при желание от тяхна страна, без значение дали има пералня машина.

Видно от докладна записка на В. Ч. – ръководител звено АПКР (стр. 25) за 12 група предаването става в понеделник след обяд, а прането се извършва във вторник. На 23. 12. 2019 г. и на 30. 12. 2019 г. дрехи и спално бельо не са приемани, тъй като следващите дни 24. 12. и 31. 12. 2019 г. са празнични и се запечатват работните помещения. Ето защо пералнята не е работила и графика е нарушен поради обективни причини. След празничните дни графика е възстановен и никой от лишените от свобода, не е имал оплаквания. На етажа, където са разположени спалните помещения на групата се намира голямо санитарно помещение с постоянно течаща топла и студена вода, като при желание всеки е можел да изпере сам дрехите си и да ги изсуши, за което има условия или да ги предаде на близките си на свиждане.

При това положение, съдът намира, че действително на посочената дата – 23. 12. 2019 г., а също така и следващата седмица – на 30. 12. 2019 г. на ищеца не му е била осигурена смяна на постелъчното бельо.

Съгласно чл. 151, ал. 1, т. 4 от ЗИНЗС, на лишените от свобода се осигуряват условия за задължителна смяна на личното и постелъчното бельо най-малко веднъж седмично.

При положение, че законът изрично предвижда задължителната смяна на постелъчното бельо най-малко веднъж седмично, неспазването на това изискване, представлява нарушение на закона, поради което оплакванията наведени в исковата молба са основателни.

Съдът намира за неоснователни доводите изложени в докладната записка на Ч., че били налице обективни причини за това, предвид предстоящите почивни дни, както и възможността лишените от свобода да се изперат сами или да получат бельо от близките си.

След като законът изисква задължително смяната на това постелъчно бельо всяка седмица, задължение на администрацията на съответния затвор е да осигури необходимото количество дори при празнични дни, за да не се нарушава графика. В тази връзка, ако няма достатъчно бельо за смяна, изрично да предупреди лишените от свобода да се изперат сами или да се снабдят от близките си, предвид посоченото по-горе в докладните записки, че свиждането е само два пъти в месеца и необходимостта от изрично искане за снабдяване с чаршафи или бельо.

По делото обаче няма представени доказателства, че от страна на ответника са предприети такива действия по снабдяване с необходимото количество за смяна чаршафи или пък указания към лишените от свобода, сами да се снабдят с такива.

В същото време, ако се касаеше за еднократен акт – липса на сменено постелъчно бельо единствено на 23. 12. 2019 г. съдът би приел, че нарушението, каквото пак би било налице, не е толкова съществено и не са засегнати в значителна степен правата на лишените от свобода. На съдът обаче е служебно известно (предвид един и същ съдия-докладчик), а също така и на страните, които са едни и същи, че по искова молба на Д. Т. М. срещу ГДИН за заплащане на обезщетение затова, че на 30. 12. 2019 г. не му е сменено постелъчното бельо, е образувано адм. д. № 634 / 2020 г. по описа на АССГ – 5 състав. Този факт, че на 23. 12. 2019 г. и на 30. 12. 2019 г. не е сменено постелъчното бельо се потвърждава и в докладните записки на В. Ч. и Е. Д.. При положение, че две поредни седмици не е спазено изискването на закона за подмяна на постелъчното бельо вече съдът намира за съществено и същото подлежи на

обезщетение.

Както беше посочено, след като законът посочва задължителна смяна на постелъчното бельо най-малко веднъж седмично, двукратното неспазване на това задължение, представлява нарушение, което подлежи на обезщетяване. В случая не са налице обективни причини, предвид предстоящите почивни дни, тъй като е следвало да се осигури достатъчно количество или изрично, предварително да се предупредят лишените от свобода, за този проблем.

На основание чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

В конкретния случай, предвид обрънатата доказателствена тежест, от страна на ответника, не се доказва, че ищецът не е претърпял неимуществени вреди от лишаването му от права, посочени в закона, поради което съдът намира, че действително са налице такива вреди.

В същото време, съдът намира, че така претендираното обезщетение е значително завишено. С първоначално предявената искова молба се претендира обезщетение в размер на 100 лв., като с молба от 28. 01. 2020 г., същото е завишено на 1000 лв. Доколкото се претендира обезщетение за еднократно бездействие, което обаче е повторено отново следващата седмица и което съдът предвид тяхната идентичност ще вземе предвид при определянето на обезщетението по двете дела, следва да бъде определено такова в размер на десет лева. В случая се касае за друго нарушение по чл. 3, ал. 2 от закона, което поставя ищеца в неблагоприятно положение, но същото не е такова, което да увреди човешкото му достойнство. Действително ищецът е следвало да спи в малко по-замърсени чаршафи, но предвид посочената в докладните записки осигурена топла и студена вода и място за изсушаване, М. е имал възможност сам да изпере и изсуши чаршафите си, което не би му причинило значително затруднение. Всъщност исковата претенция съдът намира за основателна, поради самия факт на бездействие от страна на администрацията, да спази задължения предвидено в закона и да осигури задължителната смяна на постелъчното бельо всяка седмица, а не поради факта, че ищецът е спал в замърсени (от него) чаршафи, тъй като е можел при необходимост да запази личната си хигиена, като си ги изпере сам, за което вече му е предоставена възможност. Наличието на нарушено право, което е предоставено от закона и то двукратно, подлежи на обезщетение, което съдът определя по справедливост в размер на десет лева, като такова обезщетение ще се определи и по другото, сходно дело на ищеца.

При този изход на спора, ще следва ответника да заплати направените от ищеца разноски, за адвокатско възнаграждение, което обаче е съразмерно с уважената част от иска – чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС и чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ. По делото са представени доказателства (стр. 56) за договорено и заплатено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв. и доколкото се претендира обезщетение в размер на 1000 лв., съобразно уважената част от иска – 10 лв., се дължи адвокатско възнаграждение в размер на 4 (четири) лева. В същото време, съдът намира, че и този размер не следва да се присъжда, тъй като независимо от посоченото, в договора за правна помощ, че възнаграждението е заплатено в брой, няма доказателства, че това действително е направено. Видно е, че по искане на М., съдът го е освободил от внасяне на държавна такса, тъй като е приел, че ищеца не разполага с достатъчно средства. Видно е, че М. е декларирал изрично, че не разполага с налични средства, а сумата по личната му сметка в затвора (стр. 10) е в размер на 366 лв. При това положение, очевидно не би

имал възможност да заплати възнаграждение в размер на 400 лв., поради което и такова не следва да се присъжда. Заявеното от процесуалния му представител, неофициално, че сумата е заплатена от фондация, не е подкрепено с доказателства, още повече, че договора е сключен лично с М. и той би трябвало да е платил. Също така, ако сумата е платена от трето лице, няма основание същата да се присъжда на ищеца, тъй като не са разноси направени от него.

Разноси на ответника не се дължат, тъй като иска е уважен, макар и частично. В същото време, ответника следва да се осъди да заплати дължимата държавна такса за образуването на делото, от внасянето на която ищецът е освободен, поради липса на средства.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати на Д. Т. М., ЕГН [ЕГН], сумата в размер на 10 (десет) лв., представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди от бездействието на ответника да му осигури изпиране на спалното бельо на 23. 12. 2019 г., като ОТХВЪРЛЯ иска за останалата част до претендираната сума от 1 000 лв.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати по сметка на Административен съд София – град, сумата от 10 (десет) лв., държавна такса за образуването на делото, както и 5 (пет) лв. за служебното издаване на изпълнителен лист.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНЕ искането на ищеца Д. Т. М. за присъждане на разноси по делото, представляващи адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София - град, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: